

The Hebrew University of Jerusalem

Syllabus

The Early Kabbalah in Spain - 14305

Last update 07-09-2016

HU Credits: 4

Degree/Cycle: 1st degree (Bachelor)

Responsible Department: jewish thought

Academic year: 0

Semester: Yearly

Teaching Languages: Hebrew

Campus: Mt. Scopus

Course/Module Coordinator: Dr. Avishai Bar-Asher

Coordinator Email: avishai.bar-asher@mail.huji.ac.il

Coordinator Office Hours: Thursday, 9am-10am

Teaching Staff:

Dr. Avishai Bar-Asher

Course/Module description:

The course will deal with the history of Early Kabbalah in the Iberian Peninsula from the beginning of the 13th century and through its first generations. In the course we will discuss main characters, trends and schools, the emergence of which has formed the major kabbalistic centers of Spanish Kabbalah. Specific attention will be given to different perceptions of esoteric transmissions, as well as to the origins of the Kabbalah on the boundary between reality, vision and fiction. In the class we will read a selection of texts written by the first kabbalists, and discuss their self-perception with regard to the origins of their esoteric traditions.

Course/Module aims:

This course aims to introduce its students to the main schools in early 13th Kabbalah in the Iberian Peninsula; to improve reading and analytical skills of medieval texts, particularly of primary sources which contain esoteric discourse and require hermeneutical methods; and to discuss various theoretical approaches to textual and historical studies of literary and spiritual trends.

Learning outcomes - On successful completion of this module, students should be able to:

T.B.C.

Attendance requirements(%):

Subject to Hebrew University's rules

Teaching arrangement and method of instruction: Lecture, Reading and Discussion in Class

Course/Module Content:

T.B.C.

Required Reading:

Idel, Moshe. "We Have no Kabbalistic Tradition on This", in: I. Twersky (ed.), *Rabbi Moses Nahmanides: Explorations in His Religious and Literary Virtuosity*, Cambridge MA, 1983, pp. 51-73

Scholem, Gershom G. *Origins of the Kabbalah*, Princeton & Philadelphia 1987, pp. 365-475

Verman, Mark. *The Books of Contemplation: Medieval Jewish Mystical Sources*,

Albany 1992

Wolfson, Elliot R. *Through a Speculum that Shines: Vision and Imagination in Medieval Jewish Mysticism*, Princeton 1994, pp. 270-325

אברמס, דניאל. ר' אשר בן דוד – כל כתביו ועיונים בקבלתו: ונוסף לו פירושי מעשה בראשית של המקובלים בפרובאנס ובגירונה, לוס אנג'לס תשנ"ו, עמ' 1-32

אורון, מיכל. 'קווים לתורת הנפש והגלגול בקבלה במאה הי"ג ובכתבי ר' טודרוס הלוי אבולעפיה', מחקרים בהגות יהודית (תשמ"ט), עמ' 277-289.

אידל, משה. 'פירושים לסוד העיבור בקבלות קטלוניה במאה הי"ג ומשמעותם להבנתה של הקבלה בראשיתה ולהתפתחותה', דעת, 72 (תשע"ב), עמ' 1-14; 73 (תשע"ב), עמ' 5-44.

אידל, משה. 'ר' משה בן נחמן – קבלה, הלכה ומנהיגות רוחנית', תרביץ, סד (תשנ"ה), עמ' 535-580.

בן שלום, רם. 'חוגי הקבלה בפרובנס במאה השלוש עשרה: הערכה חדשה-ישנה', תרביץ פב (תשע"ד), עמ' 569-605

גברין, מרטל. פירוש התפילה – ר' עזריאל מגירונה: מהדורה ביקורתית כתב יד פירא 1, ירושלים 1984.

גוטליב, אפרים. מחקרים בספרות הקבלה, תל-אביב תשל"ו, עמ' 59-87.

דן, יוסף. תולדות תורת הסוד העברית, ח-ט, ירושלים תשע"ג – כרך ח: עמ' 9-69; כרך ט: עמ' 9-37. הלברטל, משה. סתר וגילוי: הסוד וגבולותיו במסורת היהודית בימי הביניים, ירושלים תשס"א 2001, עמ' 53-69.

כתבי רבנו משה בן נחמן, מהדורת ח"ד שעוועל, ירושלים תשכ"ג-תשכ"ד, א-ב.

פדיה, חביבה. הרמב"ן: התעלות – זמן מחזורי וטקסט קדוש, תל-אביב תשס"ג, עמ' 86-157.

פדיה, חביבה. השם והמקדש במשנת ר' יצחק סגי נהור: עיון משווה בכתבי ראשוני המקובלים, ירושלים תשס"א 2001, עמ' 1-72.

פורת, עודד. כתבי העיון: מהדורות מדעיות, לוס אנג'לס תשע"ד.

פירושי התורה לרמב"ן, מהדורת ח"ד שעוועל, א-ב, ירושלים תשי"ט-תש"ך.

ר' טודרוס בן יוסף הלוי אבולעפיה, שער הרזים, מהדורת מיכל קושניר-אורון, ירושלים תשמ"ט 1989. ר' יעקב בן ששת, ספר משיב דברים נכוחים, מהדורת יהודה אריה וידה (מבוא: יא וידה וא' גוטליב), ירושלים תשכ"ט.

שלום, גרשם. 'לחקר קבלת ר' יצחק בן יעקב הכהן: א. פירושו של ר' יצחק למרכבת יחזקאל', תרביץ, ב (תרצ"א), עמ' 188-217.

שלום, גרשם. 'לחקר קבלת ר' יצחק בן יעקב הכהן: ג. ר' משה מבורגוש תלמידו של ר' יצחק', תרביץ, ג (תרצ"ב) עמ' 258-286.

שלום, גרשם. קבלות ר' יעקב ור' יצחק בני ר' יעקב הכהן: מקורות לתולדות הקבלה לפני התגלות הזהר, ירושלים תרפ"ז.

שלום, גרשם. ראשית הקבלה (1150-1250), ירושלים ותל אביב תש"ח.

שלום, גרשם. 'תעודה חדשה לתולדות ראשית הקבלה', ספר ביאליק (תרצ"ד), עמ' 141-162 (נדפס שוב: מחקרי קבלה, ההדיר יוסף בן שלמה, ערך והשלים מספרות המחקר משה אידל, תל אביב תשנ"ח 1998, עמ' 7-38).

תשבי, ישעיה. פירוש האגדות לרבי עזריאל: מראשוני המקובלים בגירונה, ירושלים תש"ה.

Additional Reading Material:

Abrams, Daniel. 'Orality in the Kabbalistic School of Nahmanides: Preserving and Interpreting Esoteric Traditions and Texts,' JSQ, 3 (1996), pp. 85-102

Idel, Moshe. "We Have no Kabbalistic Tradition on This", in: I. Twersky (ed.), Rabbi

Moses Nahmanides: Explorations in His Religious and Literary Virtuosity, Cambridge MA, 1983, pp. 51-73

Safran, Bezalel. 'Rabbi Azriel and Nahmanides: Two Views of the Fall of Man', In: I. Twersky (ed.), Rabbi Moses Nahmanides: Explorations in His Religious and Literary Virtuosity, Cambridge MA, 1983, pp. 75-106

Wolfson, Elliot R. 'By Way of Truth: Aspects of Nahmanides' Kabbalistic Hermeneutic,' AJS Review 14 (1989), pp. 103-178

אידל, משה. 'באור החיים: עיון באסכטולוגיה קבלית', קדושת החיים וחירוף הנפש (תשנ"ג), עמ' 211-191

אידל, משה. 'הכוונה בתפילה בראשית הקבלה: בין אשכנז ופרובאנס', ב' שפרן וא' שפרן (עורכים), פורת יוסף: עיונים מוגשים לכבוד הרב ד"ר יוסף שפרן, הובוקן תשנ"ב, עמ' ה-יד.

אידל, משה. 'נשמת אלוה: על אלוהיות הנשמה אצל הרמב"ן והאסכולה שלו', החיים כמדרש (2004), עמ' 380-338

אידל, משה. 'פירושים לסוד העיבור בקבלות קטלוניה במאה הי"ג ומשמעותם להבנתה של הקבלה בראשיתה ולהתפתחותה', דעת, 72 (תשע"ב), עמ' 49-5; 73 (תשע"ב), עמ' 5-44.

אידל, משה. 'פירושים לסוד העריות בראשית הקבלה', קבלה, 12 (תשס"ד), עמ' 199-89.

אפטרמן, אדם. דבקות: התקשרות אינטימית בין אדם למקום בהגות היהודית בימי הביניים, לוס אנג'לס תשע"א

בער, יצחק. תולדות היהודים בספרד הנוצרית, תל אביב תש"ה.

בר-אשר, אבישי. "ספר הנעלם", קטעים חדשים מספר "אור זרוע" וביאורים בחיבוריו המוקדמים של ר' משה די ליאון: עיון ומהדורות מדעיות, תרביץ, פג (תשע"ה), עמ' 329-197.

גברין, מרטל. 'תפיסת הרע במחשבת ר' יצחק סגי נהור ותלמידיו בגירונה', דעת, 20 (תשמ"ח), עמ' 29-50.

גוטליב, אפרים. מחקרים בספרות הקבלה, תל-אביב תשל"ו, עמ' 87-59.

דן, יוסף. חוגי המקובלים הראשונים, ערך לפי הרצאות י' אגסי, ירושלים תשל"ו.

דן, יוסף. 'ראשיתו של המיתוס המשיחי בתורת הקבלה של המאה הי"ג', בתוך: צ' ברס (עורך), משיחיות ואסכטולוגיה, ירושלים תשמ"ד, עמ' 252-239.

הלברטל, משה. על דרך האמת: הרמב"ן ויצירתה של מסורת, ירושלים תשס"ו 2006.

חנוך, חיים. הרמב"ן כחוקר וכמקובל: הגותו התורנית מתוך פרשנותו למצוות, ירושלים תשל"ח.

ישראלי, עודד. 'מ"דרשת תורת ה' תמימה" לפירוש התורה: אבני דרך ביצירתו של הרמב"ן', תרביץ, פג (תשע"ה), עמ' 195-163.

לורברבוים, יאיר. 'קבלת הרמב"ן על בריאת האדם בצלם אלוהים', קבלה, ה (תש"ס), עמ' 326-287.

שלום, גרשם. הקבלה בגירונה: פרקים בתולדות הקבלה בספרד, א (בעריכת יוסף בן-שלמה), ירושלים תשל"ו.

תשבי, ישעיה. 'המקובלים ר' עזרא ור' עזריאל ומקומם בחוג גירונה', ציון, טו (תש"ד), עמ' 185-178.

Course/Module evaluation:

End of year written/oral examination 85 %

Presentation 0 %

Participation in Tutorials 15 %

Project work 0 %

Assignments 0 %

Reports 0 %

Research project 0 %
Quizzes 0 %
Other 0 %

Additional information: